

den første Tid, men at Rentabiliteten efterhaanden tager til, saa at Fremtiden ogsaa bedre vil være i Stand til at bære en forøget Amortisation. Det glædede mig forøvrigt at høre, at den ærede Minister ikke syntes at fastholde det samme Principspørgsmaal for sit Bedkommende, og at han mente, at der kunde være Tale om at forhandle om den Sag i Udvalg. Jeg vil haabe, at det ærede Udvalg, som naturligvis bliver nedsat om denne Sag, vil søge at faa dette Punkt endret.

Saa var der et Par af de foregaaende Talere, der talte om, at den Maade, Pengeene her foreslaas anvendte paa, blev en Begunstigelse for enkelte Egne og ikke vilde nedsette Kommunerne's Byrder efter en regelmæssig Maalestok over det hele Land. Det kan ganske vist ikke nægtes; men jeg vil dertil sige, at de Egne, der her ville faa Fordel af disse Kommunelaan, netop ere Egne, som hidtil have været stedmoderlig behandlede, og som derfor ere komne til sidst med at nyde de Goder, Jærnbannerne skabe. De have været med til at betale alle Beskædeligheder og lykkelige Foranstaltninger for de andre Egne, og jeg finder derfor, at netop det, at de have maattet vente saa længe, og at det naturligvis er nogle af de mindst læst befolkede og derfor mindst velhavende Egne, gør, at det er i sin Orden, at de nu nyde visse Begunstigelser fra Statskassens Side. Jeg finder derfor ikke, at dette Argument er berettiget eller holdbart; jeg mener, at den Indvending mod Forslaget kan der ikke tages noget virkeligt Hensyn til.

Der er en Omstændighed ved dette Forslag, som jeg har hilst med Glæde, nemlig den, at Ministeren har benyttet Nationalbanken som Mellemmand. Skønt jeg ikke er nogen særlig Ynder af Nationalbanken, finder jeg dog, at dette er meget godt, fordi de private Banker, som ellers pleje at skulle benyttes som Mellemmand, f. Eks. naar Landbruget skal understøttes af Statskassen, eller ved andre Lejligheder, gerne ville have en meget stor Fortjeneste. Jeg tror, at Nationalbanken vil være langt mere moderat i saa Henseende; den har ikke disse private Interesser at varetage. Ved Siden deraf glæder det mig, at netop Nationalbanken tager Affære i denne Sag, fordi jeg deri tror at se et Bærjel om, at denne Bank mere direkte vil tage Del i at fremme det økonomiske Liv her i Landet, end den hidtil har gjort. Hidtil har den holdt sig temmelig fornemt tilbage og overladt til de andre Banker at tage Affære, hvor der var noget at udrette. Jeg vil haabe, at den vil finde

sig foranlediget til at indtage en anden Stilling i saa Henseende. Og det viser sig jo her, at Regeringen og Nationalbanken virkelig synes at kunne udrette noget godt; thi jeg er ganske enig med alle de foregaaende Talere i, at dette Forslag ubetinget er et godt Forslag, som ventelig vil kunne bære gode Frugter.

J. C. Christensen: Ja, saa vidt tør jeg ikke gaa, at jeg tør sige, at Forslaget ubetinget er godt i den Stikfælde, det nu har. Jeg ønsker adskillige Ændringer indførte i Forslaget, og det glæder mig, at saa godt som samtlige Talere, der have talt ved denne Lejlighed, have været enige i, at dette Forslag trængte til visse Ændringer. Men det, jeg har sagt om Forslaget og fremdeles vil sige, er, at jeg er glad ved Princippet deri, at man i disse Tider vil hjælpe til at staae Kommunerne billige Laan, og at man nu her vil gaa til at anvende de 5 Millioner Kroner til de Kommuner, der trænge dertil, til disse Formaal, hvad man for kort Tid siden ikke vilde.

Jeg har en kort Bemærkning at gøre til den ærede Finansminister. Han oplyste nu, at den Godtgørelse, som Nationalbanken skulde have for sin Lejlighed, skulde ydes af Statskassen ekstraordinært, det kom ikke den Rentegodtgørelse ved, som Kommunerne skulde yde for Laanet. Men naar dette er Tilfældet, naar Statskassen altsaa rent og skært skal yde Bidrag i Anledning af disse Udlaan, saa synes det mig, at en Rente af $3\frac{4}{10}$ pCt. egentlig er lovlig høj. Saaledes som den højtærede Finansminister nemlig fremstillede Sagen for os baade i Finansudvalget og her ved Behandlingen af Statslaansloven, havde Statskassen jo, eller rettere sagt, vilde den jo faa disse Penge til en Rente af $3\frac{2}{4}$ pCt., og hvorfor skal saa Statskassen her have $3\frac{4}{10}$ pCt. eller 16 Øre mere pr. 100 Kr., naar det dog er Finansministerens Mening, at Statskassen skal afholde alle Omkostningerne, altsaa Laanene ste uden Bebyrdelse for Laantagerne? Jeg havde forstaaet Lovforslaget saaledes, at idet Statskassen tog $3\frac{4}{10}$ pCt. af Laantagerne, var deri indeholdt disse 16 Øre til dermed at dække Statskassens Udgifter til Nationalbanken som Mellemmand, men efter hvad den højtærede Finansminister nu har oplyst, er denne Forstaaelse jo ikke rigtig, og saa maa jeg beklage, at Renten er sat saa højt, som til $3\frac{4}{10}$ pCt.; saa synes jeg, at den maatte kunne have været lavere, og at Statskassen dog kunde staa sig vel derved. — En anden Bemærkning, som faldt fra den højtærede Finansminister, var den, at Stør-